

27. NOE MALING BOEWAH.

Berita geus ditjeritakeun, jèn sukoerilingna maab Roesdi téja réja pisan tangkal boeboewahan. Dina mangsana oesoem boewah, Roesdi djeung Misnem mäh oanggal powè tjerariting baé handapeun tatangkalan marosoengun boewah noe ragrag. Batoer-batoer oelina beuki garetol baé ngaradjakan oeln, da sok sarenj-cuheta kne dockoch, pisanan ramboetan djeung salijar ti éta. Di antara batoerna ngan si Bakri noe panggoréngna pikir. Lamoen keur oelin, manéhna ngan tjoelung-tjileung baé, ngiikao boeboewahan noe gampang ditaékunana. Pamikiran, lamoen noe hoga beugoh, arawa ti penting, si Bakri rék njebanjoba maling.

Dina hidji powè, wustoe bapa djeung amboc Roesdi ka sarawuh, si Bakri datang ka imah Roesdi, apé-api rék ngatijek oelin.

Bareng di tempoun di imah djeung di tepasna teu aju deui djelema, kadjaba si Misnem keur hédérés di djero imah, si Bakri loempat gaganjangan ka kebon; térékél naékan boewah gedong. Geus di loeboer, toeloj metikan boewah noe arasak, dikaudéngan koe sumping djeung dibocntel koe iket.

Berita kulot-koéot Roesdi duratang ti sawah, gèk darjock di tepas bareup bari ngateureunan. Si Bakri ongkoh-ongkol baé metikan boewah noe arasak.

Saha noe tjiaka?

Saha noe ceuteng?

Boewah noe keur dipetik kne si Bakri kalésotan, hloeg ragrag.

"Tah," tjiek bapa Roesdi, "boewah ragrag. Tjik tjikat. Misnem, ceuteng pesék."

Si Misnem loempat ka handapeun boewah gedong,

ajokot boewai noe ragrag taja. Barang si Misnem tanggung kana tangkulna, bet aja si Bakri keur ngalahéhpéh, ngengkoupan boennian boewab beunang ugalaan.

Si Misnem gegeroan ka Bapana: „Meureun baé, da aja noe ngala, bapa! Toeh geuning si Bakri di lochoer.”

Pa Roesdi djoet ti imahna, njiidikeun omong si Misnem. Barang datang ka kandapeun tangkal, dianggahan, ujata si Bakri di lochoer, keur uanangkeup boentelan boewai.

„Toeroen sija Bakri!” tjék Pa Roesdi.

Si Bakri mangkod baé kana tangkal hari neuligdég, teu diakeun toeroen, simeunem djeung reuwasem meureun.

Pa Roesdi kajida ambekencana, nyarékan ka si Bakri hari roctoendjoek nitah toeroen. Tapi si Bakri ngriok baé, teu disadia saketjap-ketjap atjan.

„Misnem, tjelekan toewa kampeang djeung bapa Bakri!” tjék Pa Roesdi, „bidjakeun aja bangsa boewab kitoch!”

Teu lila djol noe ditjareloekan taja datang, diiringkeun koe Misnem.

Si Bakri henki kasina ngadégdég dina dalan, nepi ka kribasaton njekelna, geboer ragrag uinggang lutoe. Suekoena djeung leungcanna noe

katoehoe potong. Gowak si Bakri gegerouh lara sasambat mènta tonjong.

'Pa Bakri katjida éracunana koe 'Pa Roesdi, tjemrik bari ngagoeloug anakna.

"'Pa Bakri!" tjék 'Pa Roesdi, "geus geura rawatan baé ka ditoe anak audiku, keur koomaha engkè baé perkarana mah."

Si Bakri digutong ka imabua. 'Pa Roesdi teulogj moe-
ioengau hewahna, éhawa ka imalina.

28. BANGKONG DJEUNG SAPU.

Sungguis dodaharan, Roesdi gèk dijaek gigireun indoengna keur njeupah. Mismem guwèna ngan réndjnen beubenzangan Roesdi di sakola haé.

"Sok diadjar naon deui, akang, ari di sakola téh?"
tjék Mismem.

"Héh, tadi mah djoeragan Goerue ngadongéng," tjék
Roesdi.

"Ngadongéng naon, Oedi? Ting dongéngkeun ka oma."

"Aja hangkong," tjék Roesdi, "geus kolot, djanggotna
geus bodas, koelirna geus keujod."

"Har! akang mah, aja hangkong djanggotan," tjék
Mismem.

"Hih! kapau dungéng ngoranna ogè," témbal Roesdi.

"Gedè omong éta bangkong téh, 'Ma! Pangrasana
manéhna téh pangconggoelna ti suréréju.

Sekali mangsa manéhna nagog di sisi waloengan,
dirijoeng koe anak-injona, nju éta bantjéat djeung
beurong, bari ngadèngèkeun helentoeck noc keur ngadji.

Sabot keur kitoe, aja sapé ngulitwa deukeut ka ginja.
Sapé téh disaca, emoh-emuhna.

Bantjêr² tingrarëndjag ngacèngé sapi disada, bari ngaremong: „Oeloe², na uja sora agram² toring, nja eki! Aki bisa disada sakitoe tarikna?“

„His, atoech puegoeh! malain leuwih ti bitoe,“ tjék hangkong kolat tét. „Gaura carèngékeun: Kowak, kowak, kowak...“ Bangkong tét disada, tarik pisan.

„Djaoch kénih pisan kana saroewa tét. eki!“ tjék bantjêr².

Peindéong bangkong tét melendéngkeun beuteungna

déci, bari disada sataxer tanaga, hajang saroewa djeung sora sapi.

„Ninlenh! gedé mana djeung beuteung aka melendéngna tét!“ tjék Misnem.

„Ab, répéh atoech sija tuah, Misnem,“ tjék emana.

„Ari gusa bitoe,“ tjék Roesdi, „lakatung kee tarik tarikna disada, ngan beutoek baé bitoe beuteungna tét“

Ari lautjët? lingkarejempioeng ka tja, barëbdja ka indoengna, jën akina bilang."

"Tah kitoe noe sok kaleuwihan tëh, teungtoengna manggih tjifaka," tjék emana.

"Aka ngé uri dabar tëh oclah sok rawog teuing, bisi kitoe engkë, tjara langkong tëja," tjék Misnem.

"Sjia ngé deui, ari njatoe tëh koeoe gedë, emlèn hatoeh, oclah begang tjara tjongjorang moeroe," tjék Roesdi, rada ambek.

"Tah, tali, geus miriiti jien!" tjék indoengna, "aja? laé pidaleneun tëh."

"Ingat baé utoe! Lain sesatoen woengkoel uca meunang tjilaka koe barawing kaleuwihan tëh, djalema ngé radjeun manggih tiwas lautana adigoeng."

29. BAKROS.

Powë Minggoe, isoek-isoek, Roesdi djeung Misnem araelin di kebon, naranggocan boehoewahan, bisi aja noe maling deui.

"Tah, Oeli, ninggang batoe jien si Bakri ragragna, basa maling boewah tëh," tjék Misnem.

Keur ngaromong kitoe, rentang-rentang ti kadiochan, aja djalema asnep ka lawang pukarungan Roesdi.

Roesdi djeung Misnem narëndjokeur baé ti handapcaun tengkal boewah.

"Saha éta tëh, Di?" tjék Misnem; "geuning papakanana kitoe, tjalauna pundjang djeung dikeropos.

"Oerang dajeb, meurran, noe rëk meuli boewah. Hajoe oerang bédjakeun ka bapa."

Roesdi djeung Misnem hatoempat ka bapana, ngabëdjakeun djalema noe datong tëja.

'Pa Roesdi ujeung anak-anakna tjaritjing di tepas ngadagoua noe dibédjakeun kee Roesdi.

„Poenten, noon!” tjeuk sémua téh.

„Rampès!” témbal 'Pa Roesdi, „ka dijeu, asoep.”
Teuloej sasalamat.

„Baraja ti mana jén téh, noon pikersacua?” omong 'Pa Roesdi.

Djawab sémalt: „So medja ka dijeu hai, noon! An-

djeus tangtos lali deui ka koering, da parantos lau kaluarar ti lemboer jén njaba ka tanah salurang.”

„Enja, porogoch kodia téh pulu Jeni,” témbal 'Pa Roesdi.

„Kapari koering téh serot tacang wijajat, poen Almasan téja, noon!”

„Ach-ach! koeran neu ita Ki Almasan!” tjeuk bapa Roesdi. „Enja ajerna naé inget.

Bacodak, tjeloekeun euah, oja sémah kitéh!"

Teu lila diol 'Ma Roesdi njampeurkeun.

'Ma Roesdi roengan-ringent baè, teu wawoheun ka sémahna.

"Poho deni, manéhna?" tjuak hapa.

"Puegoeh, poho mah!" témbal amboe Roesdi.

"Kapok ijen tèt boedak oerang téja, ki Alnasan!"

"Alnasan noe di oerang bakena téja?" omong amboe Roesdi. "Na' di mana ajenna téh, asa geus keubenci teuing?"

"Beu koering téh djadi toekang ngoembara ajenna mah.

Maheula, basa baloevar ti tangan andjenna, koering boeloebjang di hidji teueun oerang Batawi. Meunang opat tacan di andjenna, koering ganti deni duennengan, toswar soedagar gedé di kota Batawi. Di dirja teu lami, sabab andjenna moelih ka nagri. Kénging sawatara boelan koering teu gaduoh damel. Kinten² kogenep boelanna gaduoh deni damel, djadi mastros di kapal gedé."

"Naon ari mastros téh?" tjuak amboe Roesdi.

Djawab Alnasan: "Toekang digawé di kapal. Taht dina waktos éta koering njaho parjabaan ka mamana téh, lalajarat ka poela-poela noe djaraoh."

"Heu! eulah! bet djadi dielema lampar," tjuak 'Pa Roesdi.

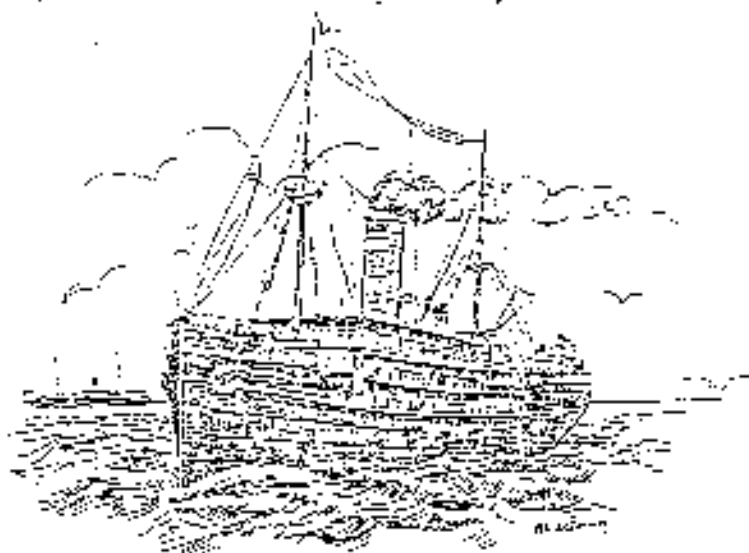
"Hujae di dijen, di djeru njaritana, bari ngopi. Koela hajang ngadéngékeun koemaha roepana ari kapal."

30. RAPAL.

Alasan diujjeng baè, ditanggap Ijaritana. Maloem kawontoe orang kampoeng anoe deroesoen, a'ueh suomong-omong Alasan tèn segala matak kaget baè.

„Siga naon, 'Suu, an kapai tèn?“ tjeuk 'Pu Roesdi. Koela gè geas mindeng ari ngadengè ngaranna mah, ugeu tatjan aja noe nerangkeun terang pisan, seomawoune ari mindjo boektana mah tatjan, da di dijeu cuweuh noe begoenu.”

„Kandener haè mawal sja di dijeu mah,“ sembal

Alasan, „Na' rék di mana atoeh dipakèna, da mawal asoep di waloengan orang mah.“

„Pirakoe, 'San! nu asoep di waloengan, kapau gedè sr: waloengan téh.“

„Mawal lebet!“ sembal Alasan, „margi paraljangna ogè doewa rames éle, an ajangkeugna langkueng ti langkal kalapa, roekakna aja tiloe poroeh éle mah.“

„Heu! paingan ateh ari kitoés mah,” omong Pa Roesdi.

„Ari langgoena mangga ijeu tingalian gambarna. Di djero kapal aja buwé sareng mesin-mesin noe dianggo ngadjuankeun éta kapal. Noe ngadjuankeun mesin-mesin aja masuisna djieung stoker. Andjeun ogé manawi suring ningali karéta api mah, geuning dina lawoena aja noe moeter-moeter roda ka kéntri atawa ka katoeboe, perloera ngadurkeun sareng ngagantjaugkeun madjoena karéta api. Dina kapal ogé aja kiroe, éra masuis noe madjoekkeun djalanna kapal kaedoe kender atawa gantjong. Aji di buwé kapal, aia roda noe dipoeter-poeter tén, nja éta sekréep noe djangkeongna kira-kira tiloe bidier, éta sekréep teoes ka hardap, kana tjai. Lamcen kender dipoeterkeunana, leumpangna kapal tungtuc kender. Tampilana langkoeng gantjang baton karéta api.”

„Éna meon ari leumpangna kapal, ‘San?’ tjeuk Pa Roesdi. „Kotoé mah teu ngarti kénéh baé. Geuning karéta api mah aja rélna, poegoeh djalanana, mowal sasab. Na’ aja rélna ari kapal? Tektiran koelé mah meureun sasab, mowal leumpang tina hidji tempat kana hidji tempat noe sédjen, saperti karéta api.”

„Teu aja rélna ateh kapal mah,” témbal Alhasan. Doepi djalanana kapal sami baé sapertos karéta api, tara robah-robah. Ka mana tempat noe dirjnegdjoeg, tungtos dongkap, njakitoe deui waktosna tetep sapertos karéta api, engger baé salamina, tara langkoeng, tara kirang, kadjuhi nepami aja pembengan di djalan.”

„Na’ koomaha atocranana, ‘San?’ tjeuk Pa Roesdi.

„Beu, stoek teu tiasa nerangkeunana kuering mah, da saueur pisan parabotna,” témbal Alhasan.